

SÍNTESI DE DIAGNOSI I ESTRATÈGIES SOBRE: **RESTAURACIÓ DEL PAISATGE LITORAL**

Els fons marins i les platges, l'espai de transició entre el mar i el continent, és una zona molt sensible ecològicament i extraordinàriament valuosa des d'un punt de vista cultural, social i econòmic, sotmesa a pressions d'ús creixents. Mentre hi ha trams de la costa recentment restaurats, la majoria de la costa, molt artificialitzada, pateix greus problemes de regressió de platges, d'ocupació per usos indessitjats, i d'accessibilitat.

DIAGNOSI ESTRATÈGICA

En els darrers vint anys, els processos d'urbanització han experimentat un salt d'escala i un canvi en la densitat de l'edificació transformant la morfologia, el paisatge i el funcionament d'amplis espais litorals del litoral metropolità de Barcelona, diluint els límits entre la ciutat i els espais no urbanitzats al seu voltant i fent que el litoral metropolità esdevingui un quasi-contínuo periurbà. Les expectatives d'urbanització sòl altes també pels sòls no urbanitzables i molts propietaris no tenen ni estímul ni interès per dur a terme la conservació de les seves finques.

Així, l'estreta franja del litoral metropolità hi conviuen encara usos obsolets, aparcaments de caravanes i compra de cotxes de segona mà a primera línia de costa, darrera la via del ferrocarril, amb espais idíl·lics, platges de dunes on encara aniden ocells d'espècies protegides, i amb operacions terciàries i parcs de recerca avançats. Hi ha una elevada diversitat i contrastos, amb llocs d'alt valor paisatgístic ja restaurats (Foix, Llobregat, Besòs excepte el darrer tram...) així com d'altres altament degradats (rieres d'Allella, d'Argentona...).

La restauració del paisatge litoral és una necessitat estratègica primer per millorar la qualitat de l'entorn on conviuen milions de ciutadans, i pel seu atractiu turístic, però també com a indicador de la capacitat de les Administracions Públiques per intervenir eficientment a favor de la col·lectivitat.

Polítiques i estratègies de restauració del paisatge no urbanitzat

La **Llei del paisatge** (Llei 8/2005 de juny de Protecció, gestió i ordenació del paisatge) pot suposar un canvi en la situació del paisatge de Catalunya, però restarà encara pendent la qüestió del finançament de les actuacions de restauració necessàries. Tots els Plans territorials parcials de Catalunya tindran integrats en la seva normativa un **Catàleg de paisatge**, normes de regulació del aspecte de les edificacions, infraestructures i altres

elements que transformen l'espai. Les **Cartes de paisatge** són documents no vinculants elaborats per iniciativa social destinats a integrar-se en Catàlegs de paisatge jurídicament vinculants.

En els darrers anys s'han dut a terme projectes rellevants per la protecció i restauració del paisatge, en particular del litoral, tant en el Besòs com en el Llobregat, constituint-se en ambdós casos Consorcis per a la seva gestió. Altres projectes d'intervenció sobre el sòl no urbanitzable al litoral, amb problemes de gestió i graus d'artificialització diferents, però exemplificadors en molts sentits de la dificultat de gestionar el sòl protegit d'urbanització, són els parcs agrícoles de Viladecans o de les Cinc Sènies, a Mataró.

En aquests propers mesos s'iniciaran **Actuacions de millora del paisatge** (unes 15 en tres anys), de tipus supramunicipal, i amb un caràcter demostratiu, per tal de mostrar casos concrets de restauració paisatgística i generar una dinàmica positiva entre els agents socials i econòmics a favor de la restauració.

ESTRATÈGIES

Objectius

- Regulació i reconversió dels usos periurbans poc regulats, i amb poc valor afegit per l'economia local
- Establiment de directrius generals pels projectes de restauració del paisatge litoral
- Incorporació de la societat civil local en la restauració del paisatge

Accions

- Restauració de llocs emblemàtics del litoral, pel seu caràcter simbòlic i de demostració (com l'entorn del far de Calella, o el turó de Montgat).
- Restauració dels espais litorals protegits pel PDUSC de caràcter més estratègic (veure taula adjunta al final del document) amb intervenció de diferents institucions públiques i privades.
- Integració passeigs marítims: continuïtat peatonal i ciclista. Condicionament de camins de ronda.
- Elaboració de la Carta del paisatge litoral
- Promoció i suport a associacions i grups de Custòdia del paisatge.

- Prohibició i eliminació d'elements de publicitat exterior, valles i megarètols, a tots els municipis litorals metropolitans. Regulació de la publicitat exterior en entorn urbà.
- Programa d'actuacions urgents en àrees de domini públic i entorns viaris, ferroviaris i de grans infraestructures.
- Actualització de la regulació i dels criteris per atorgar llicències d'ús sobre el sòl no urbà
- Programa supramunicipal de vigilància i disciplina sobre els usos periurbans
- Pla d'usos específic per a cada unitat de paisatge no urbanitzat
- Programa de desplaçament o substitució d'usos extensius de poc valor afegit situats en sòl no urbanitzable
- Definició de projectes de restauració adaptats als condicionants específics de cada lloc

Projectes estratègics

Parc públic Can Muntanyà	Caldes d'Estrac, Arenys
Restitució paisatgística Parc Agrícola Cinc Sèries	Mataró
Restitució paisatgística Turó de Montgat i Les plataformes com a tram de costa	Montgat, Badalona
Restitució paisatgística Turó de Seniol, parc metropolità	Montgat, Badalona
Serralada de Marina (Cinturó Verd): Parc forestal metropolità	Badalona
Restitució paisatgística Colls Miralpeix	Sitges, Sant Pere de Ribes, Vilanova i la Geltrú
Restauració de l'abocador del Garraf i d'altres usos amb forts impactes sobre l'entorn	Sitges

Projectes en curs

Estudi d'expoliació de càmpings	Malgrat de Mar
Regularització d'activitats contaminants instal·lades a la zona agrícola del delta	
Porta del Montnegre Corredor	Santa Susanna
Passeig de les dunes	Pineda de Mar
Projecte ALOC de vegetació de ribera	Mataró
Parc Central	
Parc de Llevant	
Parc urbà Vallmora	Masnou, el
Restauració de Les Plataformes (tram de costa)	Montgat
Restauració del Turó de Montgat	
Restauració de Les Plataformes (tram de costa)	Badalona
Can Solei i Can Pardús: Jardí romàntic en restauració	
Projecte de restauració ecològica de l'últim tram del riu Besòs	Sant Adrià de Besòs
Impuls del Parc de Collserola	Barcelona
Parc Natural del Litoral, Pla Delta	Prat de Llobregat, el
Parc Natural del Litoral, Pla Delta	Viladecans
Parc urbà de la Marina	
Parc Natural del Litoral	Gavà
Parc Natural del Litoral	Castelldefels

Pla especial del riu Foix Regularitzar i reubicar en polígon industrial, les activitats contaminants instal·lades al sector agrícola de Les Planes.	Cubelles
--	----------

Projectes futurs

Restauració ecològica delta de la Tordera Restauració del camí de Pomerada	Malgrat de Mar
Estudi de 4 corredors biològics: Can Muntanyà-riera Canyadell; promontori Les Viles; riu de la Serp; riu de Valldemaria	Arenys de Mar
Reubicació en nou polígon industrial d'activitats contaminants instal·lades al nucli urbà	Montgat
Regularitzar i reubicar en polígon industrial, les activitats contaminants instal·lades a l'antiga carretera de València	Viladecans
Parc Forestal Parc de Ribera	Gavà

Superfície afectada pel PDUSC i prioritat de restauració a cada municipi, 2004

tipologia PDUSC	C1			C2			C3			CE		
	MUNICIPI	m2 toponímia	Estratègic	m2 toponímia	Estratègic	m2 toponímia	Estratègic	m2 toponímia	Estratègic			
	Malgrat de Mar	2.980.928,10	Delta de la Tordera	SI					140.727,40	les Sorres		
	Santa Susanna	2.802.202,40	Pla de Llobet						12.445,60	Pla de la Torre		
	Pineda de Mar	1.909.918,10	Pla de Llobet						94.425,00	Camping Bell-Sol		
	Calella	502.240,60	Roca Grossa	SI								
	Sant Pol de Mar	1.361.829,20	Platja de la Murtra-Riera de Sant Pol-Roca Grossa	SI	33.116,70	les Boques Blanques		401.890,90	Can Balmanya	44.605,00	Sant Pol de Mar Nord	
	Canet de Mar				170.544,10	Pla de Sant Crist		331.511,60	les Boques Blanques			
	Arenys de Mar					Torre dels Encantats- Arenys de Mar Oest-El Portinyol-Riera de la Serp-el Carlitos	SI	2.504.725,90	Riera d'en Botifarra-la Victòria	122.426,60	Turó de les Orenetes-les Vil·les	
	Caldes d'Estrac											
	Sant Vicenç de Montalt				54.932,20	Montalt Parc Nord		303.324,50	Torrent de Gironella			
	Sant Andreu de Llvaneres	822.224,10	Can Dorda-Can Senç		82.582,50	el Perelló		274.071,70	el Perelló			
	Mataró	4.900.223,00	Pla de Sant Simó-la Casa Vermella-Pla del Castell-Riera de la Mata-Can Dorda	SI								
	Cabrera de Mar				542.306,40	Riera de Cabrera-les Ribes		1.997.913,30	Riera de Cabrera-les Ribes			
	Vilassar de Mar				304.159,50	Camp de Mar		1.737.235,00	Camp de Mar-Riera de Vilassar			
	Premià de Mar								73.861,00	Torrent Castells-Camp de Mar		
	Masnou, El				213.986,50	Can Teixidor Nil-la Riera de Teià Oest		44.125,10	la Soleia-Santa Madrona			
	Montgat				96.394,30	Turó d'en Sariol-Torrent d'en Font-Torrent de Vallcirera	SI	203.281,90	les Costes-Can Teixidor	86.107,50	la Concòrdia	
	Badalona				57.876,10	Turó d'en Sariol	SI	256.122,00	les Costes			
	Sant Adrià de Besòs											
	Barcelona											
	Prat de Llobregat, El	852.859,50	Ca l'Arena Llobregat									
	Viladecans	594.890,10						1.644.188,40				
	Gavà	383.086,70	Estany de la Murtra oest Camí de les Filipines		753.175,80	Estany de la Murtra oest		415.596,10	Camí de la Pineda Nord			
	Castelldefels				214.268,90	el Poal						
	Sitges	4.827.315,90	els Colls-Llevantina-Montgavina-Rat Penat-Cala Ginesta	SI	104.745,70	Aiguadolç-les Botigues		606.509,20	Turó Tancat			
	Sant Pere de Ribes	407.588,00	els Colls	SI								
	Vilanova i la Geltrú	163.975,00	Santa Lúcia-Punta Llarga-Platja de Sant Critòfol	SI	374.329,40	Vilanova sud		31.191,30				
	Cubelles	411.351,80	Pla de Sant Pere		132.689,70	Pla de Sant Pere		648.930,30	Riu de Foix-els Claus	SI	56.030,30	Camping la Rueda
Totals:		22.920.632,50			3.480.880,20			11.400.617,20			630.628,40	

- C1** Màxima protecció: no obra nova dins 500m
- C2** SNU ordinari (llei costes+llei urbanisme+PGUM)
- C3** No reclassificable, pot estar fora 500m
- CE** Costaner especial reclassificable